

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2002-1-6 (Devralma)
Karar Sayısı : 02-21/221-93
Karar Tarihi : 9.4.2002

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU
Üyeler : Dr. Kemal EROL, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM,
A. Ersan GÖKMEN, R.Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR,
Murat GENCER, Mustafa PARLAK, Prof.Dr. Zühtü AYTAÇ,
Rıfki ÜNAL

B- RAPORTÖRLER: Ömür PAŞAOĞLU, H. Deniz KARAKOÇ

**C- BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Johnson Professional Holdings Inc.
Temsilcisi Av. Haluk Can ÖZEL
Büyükdere Cad. No:151/C D:44
80300 Zincirlikuyu - İstanbul

D- TARAFLAR

: - S.C. Johnson Commercial Markets, Inc.
8310 16th Street Sturtevant, WI 53177-0902 ABD

- Johnson Professional Holdings Inc.
8310 16th Street Sturtevant, WI 53177-0902 ABD

- Conopco Inc.
Unilever NV Weena 455 3013 AL Rotterdam - HOLLANDA

E- DOSYA KONUSU: Unilever Grubu'nun yürüttüğü DiverseyLever faaliyetinin Johnson Professional Holdings Inc. tarafından devralınmasına izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 11.1.2002 tarih ve 222 sayı; 15.3.2002 tarih ve 1218 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 3.4.2002 tarih 2002-1-6/ Öİ-02-MÖP sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 5.4.2002 tarih, REK.0.05.00.00/32 sayılı Başkanlık önergesi ile 02-21 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Unilever Grubu'na bağlı DiverseyLever faaliyetlerinin Johnson Professional Holdings Inc. tarafından devralınması işleminin, 1997/1 sayılı Tebliğ'in kapsamında izne tabi bir işlem olduğu, ancak ilgili pazarda hakim durum yaratarak ya da hakim durumu güçlendirerek ilgili pazardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı, bunun yanında, devralmaya bağlı olarak taraflar arasında imzalanan acentalık anlaşmasının Johnson teşebbüsüne herhangi bir ticari risk yüklememesine karşın, Unilever'in ilgili ürün pazarlarından tamamen çekilmemesi nedeniyle taraflar arasında bir işbirliği riskini beraberinde getirdiği, bundan dolayı anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmesinin yerinde olacağı, ancak, sektördeki rekabet koşulları, mevcut pazar yapısı ve etkisi itibarıyla anlaşmanın rekabeti önemli ölçüde kısıtlayacak bir pazar gücü yaratmaktan uzak olması, ilgili ürün pazarlarından büyük ölçüde çekilen Unilever'in ayrı bir dağıtım kanalı kurma ihtiyacını ortadan kaldıran söz konusu acentalık ilişkisinin bu bakımdan etkinliği sağlayıcı ve bu etkinliğin tüketici yararına olduğu dikkate alındığında, anılan anlaşmaya Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde beş yıl süre ile muafiyet tanınması gerektiği ifade edilmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

S.C. Johnson Commercial Markets, Inc. ile Johnson Professional Holdings Inc.'nin (JPH) devralan, dolaylı olarak Unilever'in tamamına sahip olan Conopco Inc.'in ise devreden taraf olduğu söz konusu işlem, DiverseyLever faaliyetinin, dolayısıyla bu işi yürüten Unilever ve bağlı şirketlerinin belirli tesis, varlık ve hizmetlerinin devredilmesine ilişkindir.

JPH Johnson Wax Professional Group'a bağlı olup, bu Grup ise Johnson Wax Consumer Group ile birlikte bir holding şirketi olan Johnson Wax Professional Inc.'in kontrolünde bulunmaktadır. Johnson Wax Professional Group, kurumsal müşterilere yönelik olarak temizlik ve hijyen ürünleri üreten bir şirkettir. Türkiye'de Johnson Wax Professional Group'a ait ürünlerin üretim ve dağıtım hizmetlerini, Johnson Wax Consumer Group'a bağlı olan Johnson Wax A.Ş. yürütmektedir.

DiverseyLever faaliyetini yürüten, Unilever Grup aynı yönetim kurulu üyelerince idare edilen, bir seri anlaşma ile birbirine bağlı ve tek bir yapı olarak işletilen Unilever N.V. ve Unilever Plc. tarafından kontrol edilmektedir.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. Ürün Pazarı

Devralmanın tarafları olan teşebbüsler deterjan pazarında faaliyet göstermekte olup, bu pazarda endüstriyel ve kurumsal deterjan sektörleri olarak iki alt pazar bulunmaktadır.

Devralınan faaliyet olan DiverseyLever, endüstriyel ve kurumsal müşterilere yönelik temizlik ve hijyen ürünleri ve sistemleri üretimi ile tedariki piyasasını ve yine aynı pazara yönelik temizlik yan ürünlerinin ticaretini içermektedir. Devralan taraf olan Johnson Wax Professional ise endüstriyel deterjan sektöründe çok düşük bir paya sahip olup, daha çok kurumsal deterjan sektöründe faaliyeti olan bir teşebbüstür. Johnson Wax Professional'ın endüstriyel deterjan sektöründeki payının çok düşük olması nedeniyle bu devralmanın etkileyeceği ve her iki tarafın ürünlerinin örtüştüğü sektör, kurumsal deterjan pazarı olacaktır.

Kurumsal deterjan pazarı; oteller, restoranlar, hastaneler, okullar ve evler gibi küçük birimleri kapsayan tüketicilere hitap eden bir sektördür. Bu sektör kendi içerisinde; mutfak hijyeni ürünleri, yer, bina ve genel temizlik ürünleri ile çamaşır yıkama ürünleri alt pazarlarına ayrılmaktadır.

Kurumsal deterjan sektörünün alt pazarları, gerek sektördeki üreticiler gerekse tüketiciler gözünde birbirlerinden ayrılan özelliklere sahiptir. Üreticiler açısından kurumsal deterjan pazarının alt pazarları arasında belirli bir oranda ikamenin mevcut olmasına rağmen, idare ve pazarlama aşamalarının birbirlerinden farklı olması ve ürün fiyatlarındaki artışların tüketicileri diğer alt pazarlara yönlendirmemesi nedeniyle ilgili ürün pazarı, mutfak hijyeni ürünleri, yer, bina ve genel temizlik ürünleri ile çamaşır yıkama ürünleri alt pazarlarını kapsayan kurumsal deterjan pazarı olarak belirlenmiştir.

H.2.2. Coğrafi Pazar

Taraf teşebbüslerin bağlı şirketleri vasıtasıyla Türkiye genelinde faaliyette bulunmaları nedeniyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak tespit edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Söz konusu işlem, JPH'nin dünya çapındaki DiverseyLever faaliyetlerinin idaresini, hisse senedi ve mal varlığı devri yoluyla devralmasına ilişkin olup, bu çerçevede, 20 Kasım 2001 tarihinde JPH ve Unilever "Satın Alma Anlaşması" ve "Acentalık Sözleşmesi" imzalamışlardır.

Dosya mevcudu bilgilerden, ilk aşamada, Unilever Grubu'nun endüstriyel ve kurumsal temizlik pazarındaki faaliyetlerinin bir şirket çatısı altında toplanacağı ve daha sonra bu yeni şirketin Johnson Grubu'na devredileceği anlaşılmıştır.

Türkiye'de DiverseyLever ürünlerinin üretim faaliyeti Lever Elida Temizlik ve Kişisel Bakım Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Lever Elida), dağıtımını ise Unilever Tüketim Ürünleri Satış Pazarlama ve Tic. A.Ş. (Unilever) tarafından yerine getirilmektedir. Öncelikle bu faaliyetler Diversey Kimya Sanayi ve

Ticaret A.Ş. çatısında toplanacak, ardından da JPH'in daha sonra belirlenecek bir iştiraki tarafından hisselerin devri yolu ile devralınacaktır.

Temelde mal devri yoluyla yapılacak işlemin finansmanının bir kısmına karşılık olarak Unilever, JPH'nin ihraç edilmiş sermayesinin %33'ünü ve oluşturulacak yönetim kurulunun iki üyeliğini elde edecektir. Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, yönetim kurulunun onbir üyeden oluşacağı, bu üyelerin dördünün Johnson Grubu, ikisinin ise Unilever Grubu tarafından belirleneceği, kalan beş üyenin ise bağımsız olarak seçileceği, bağımsız üyelerin tespitinde üyelerin Johnson Grubu şirketlerinden herhangi birisinde işçi veya görevli olarak çalışmıyor olması ve özellikle aile mensupları ve ilgili kişiler olmaması gibi hususların dikkate alınacağı, ancak nihayetinde söz konusu üyelerin Johnson Grubu tarafından atanacağı anlaşılmıştır. Öte yandan dosya mevcudu bilgilerden, Unilever'in JPH'nin hisselerinin %33'ünü devralması işleminin, tamamen DiverseyLever faaliyetinin devrinin finansmanına ilişkin olduğu, Unilever'in beş yıllık dönem sonrasında hissedarlık sıfatına bağlı olan satış opsiyonunu kullanarak katılımını sona erdirmek hakkına sahip olduğu, aynı şekilde söz konusu dönem boyunca Johnson Grubu'nun da hisseleri geriye alma opsiyonunu kullanmaya yetkili olduğu, yönetim kurulu kararlarının salt çoğunlukla alınacağı, ancak bazı konularda mutlak çoğunluğun aranacağı, bu konuların iflas prosedürü, temmettü beyanı ve azınlık hisseleri ile ilgili olduğu ve Unilever hisselerinin ve temsil hakkının Johnson Grubu'nun ticari politikasına ilişkin stratejik kararlarda herhangi bir etkisinin olmayacağı anlaşılmıştır.

Bu bilgiler çerçevesinde anılan işlemin, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendinde yer alan "*Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi*" hükmü kapsamında bir devralma olduğu kanaatine varılmıştır.

Bildirime konu işlem, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinin; "*Bu Tebliğ'in 2 nci maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur.*" hükmü ile getirilen pazar payı ve ciro eşikleri açısından değerlendirildiğinde; Unilever'in devredilecek DiverseyLever faaliyetlerine ilişkin Türkiye pazarındaki cirosu 2001 yılı itibarıyla 44.957.773.907.473 TL. olması ve dolayısıyla Tebliğ'de belirtilen ciro eşliğini aşması nedeniyle anılan işlemin izne tabi bir devralma olduğu anlaşılmıştır.

Tarafların ilgili ürün pazarlarındaki tahmini pazar payları aşağıdaki şekildedir:

	Çamaşır Yıkama	Mutfak Hijyeni Ürünleri	Yer, Bina ve Genel Temizlik	Toplam Kurumsal
--	----------------	-------------------------	-----------------------------	-----------------

	Ürünleri		Ürünleri	Hijyen
DiverseyLever	% 3...	% 3...	% 3...	% 3...
Johnson	% 3...	% 3...	% 3...	% 3...
Toplam Yeni Şirket	% 3...	% 3...	% 3...	% 3...
Unilever	% 3...	% 3...	% 3...	% 3...

Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, söz konusu işlemin pazarda yoğunlaşmayı artırıcı nitelikte bir devralma olmadığı, aksine pazarda çok fazla faaliyeti olmayan Johnson'ın pazara girmesini sağlaması nedeniyle rekabetçi bir pazar yapısına yönelik olumlu bir etkisi olacağı, dolayısıyla söz konusu işlemin ilgili pazarda herhangi bir hakim durum yaratmayacağı veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmeyeceği kanaatine varılmıştır.

I- SONUÇ

Unilever Grubu'nun yürüttüğü DiverseyLever faaliyetinin Johnson Professional Holdings Inc. tarafından devralmasına ilişkin işlemin, tarafların toplam ciroları yönüyle, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğuna, bu işlem sonucunda ilgili pazarlarda hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesine OY BİRLİĞİ ile karar verilmiştir.